

АБАЙ ОБЛЫСЫ БІЛІМ БАСҚАРМАСЫНЫҢ
«ӨҢІРЛІК ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ҚОЛДАУ ӘДІСТЕМЕЛІК ОРТАЛЫҒЫ» КММ

**Балалардың жазғы демалысын ұйымдастыру
кезінде психологиялық қауіпсіздігін
қамтамасыз етуге арналған
ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР**

Семей 2025 жыл

Балалардың жазғы демалысын ұйымдастыру кезінде психологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге арналған әдістемелік ұсынымдар

Жазғы демалыс – баланың өміріндегі маңызды кезең. Бұл тек демалыс уақыты ғана емес, сонымен қатар жеке тұлғалық дамуға, денсаулықты нығайтуға, әлеуметтенуге, қауіпсіз мінез-құлық дағдыларын, құқықтық сананы қалыптастыруға және жасөспірімдер ортасындағы жағымсыз құбылыстардың алдын алуға мүмкіндік беретін кезең.

Психологиялық қауіпсіздік – бұл бала тұлғасының психологиялық қауіп-қатерлерден, мазасыздық пен күйзелістен, зорлық-зомбылық пен қорлаудан қорғалған жағдайы, сондай-ақ демалыс пен бос уақытты өткізу барысында оның психоэмоционалдық дамуына қолайлы жағдай жасау.

Мақсаты: жазғы демалысты ұйымдастыру мекемелерінде қолайлы және қауіпсіз психологиялық орта құру.

Міндеттері:

1. Психологиялық зорлық-зомбылық пен буллингтің алдын алу;
2. Балалар мен ересектер арасында сенімді атмосфера қалыптастыру;
3. Әрбір бала үшін эмоционалдық жайлылықты қамтамасыз ету;
4. Қиын өмірлік жағдайдағы балаларды анықтау және қолдау көрсету;
5. Персоналдың балалар психологиясы және келіспеушіліктерді реттеу саласындағы біліктілігін арттыру;
6. Балалардың физикалық және психоэмоционалдық қалпына келуін қамтамасыз ету;
7. Қадағалаусыздықтың, құқық бұзушылықтардың, суицидтің, буллингтің, деструктивті субмәдениеттерге тартылудың алдын алу;
8. Салауатты әрі қауіпсіз өмір салты мәдениетін қалыптастыру.

Психологиялық қауіпсіз орта құрудың принциптері:

1. Тұлғаны құрметтеу принципі – әрбір баланың қадір-қасиетін мойындау.
2. Сенім мен ашықтық принципі – айыптаусыз, шынайы диалог орнату.
3. Бағаламау принципі – баланы салыстырудан аулақ болу.
4. Жеке көзқарас принципі – әр баланың жас және жеке ерекшеліктерін ескеру.
5. Белсенді тыңдау принципі – баланың ой-пікіріне мұқият назар аудару.

Психологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету бойынша іс-шаралар

Дайындық кезеңі:

1. **Қызметкерлерді іріктеу:** балалармен жұмыс істеу бойынша дайындықтан өткен мамандарды (тәлімгерлер, педагогтер, психологтар) тарту; өзара қарым-қатынас, зорлық-зомбылық пен кемсітушіліктің алдын алу тақырыптарында нұсқаулықтар өткізу.

2. **Балаларды диагностикалау:** жеке ерекшеліктерін, қажеттіліктерін, бейімделу қиындықтарын анықтау мақсатында экспресс-сауалнамалар мен анкеталар жүргізу; ерекше білім беру қажеттіліктері бар және «тәуекел» тобындағы балалардың ерекшеліктерін ескеру.

3. **Ата-аналарды ақпараттандыру:** лагерьдің бағдарламасымен, ережелерімен таныстыру; «Баланы демалысқа қалай дайындау керек» тақырыбында нұсқаулық жүргізу.

Қауіпсіз ортаны ұйымдастыру:

1. **Жайлы психологиялық ахуал:** балалармен еркін түрде амандасу және танысу; ізеттілік, құрмет пен ынтымақтастық мәдениетін сақтау; «қауіпсіз аймақтар» — психологиялық демалыс бөлмелері, тыныштық бұрыштарын ұйымдастыру.

2. **Күн тәртібі:** белгілі бір құрылымы бар күн тәртібі, белсенділік пен демалысты кезектестіріп ұйымдастыру; еркін ойынға және жеке таңдау жасауға мүмкіндік беру.

3. **Буллингтің алдын алу:** қауіпсіз қарым-қатынас ережелерін талқылау; команда құру, эмпатияны дамытуға арналған ойындар мен жаттығуларды енгізу; келіспеушілік пен агрессия жағдайларына дер кезінде әрекет ету.

Психологтың қызметі

1. **Бейімделуге қолдау көрсету:** танысу және ұжымды біріктіруге арналған топтық сабақтар; бейімделу қиындықтарын бастан кешіріп жүрген балалармен жекелей әңгімелесу.

2. **Психологиялық ағарту:** эмоционалды интеллект бойынша мини-тренингтер өткізу; тақырыптық сағаттар: «*Мен не сезіп тұрмын?*», «*Мен және өзгелер*», «*Стресті қалай жеңуге болады?*»

3. **Эмоционалды жағдайды бақылау:** бақылау, сауалнамалар, арт-терапиялық әдістер қолдану; мазасыз және гипербелсенді балалармен жұмыс.

4. **Педагогтер мен тәлімгерлермен жұмыс:** конструктивті қарым-қатынас пен топты басқару тәсілдеріне үйрету; күрделі жағдайлар бойынша кеңес беру; тұрақты мини-супервизиялар немесе жағдайларды талдау кешкі отырыстары.

5. **Ата-аналармен өзара әрекет:** тұрақты кері байланыс ұсыну; баланың бейімделу мәселелері бойынша кеңес беру; мазасыздану мен дезадаптация белгілері бар балаларға қолдау көрсету.

6. **Кризистік жағдайлар туындаған кезде:** шұғыл әрекет ету жоспарының болуы; психоэмоционалдық күйзеліс, зорлық-зомбылық немесе өзіне зиян келтіру белгілері анықталған жағдайда қызметкерлерге арналған нақты әрекет ету нұсқаулығының болуы.

Ұсынылатын әдістер мен жұмыс түрлері:

1. Сенімге негізделген ойындар, арт-терапия, ертегі терапиясы, денеге бағытталған практикалар;

2. «Көңіл күй күнделігі» жүргізу;

3. «Қауіпсіз кеңістік» технологиясын пайдалану.

Әдістемелік материалдар жинағы:

1. Әдістемелік ұсынымдар;

2. Чек-листтер: педагогтер/тәлімгерлер, психологтар үшін;

3. Анкета және сауалнама үлгілері: балаларға арналған экспресс-сауалнама (бейімделу, жағдайы туралы); ата-аналарға арналған сауалнама; қызметкерлерге арналған бақылау парағы;

4. Лагерь қызметкерлеріне арналған тренинг жоспары;

5. «Жазғы лагерьдегі психологиялық қауіпсіздік» тақырыбындағы презентация;

6. Тақырыптық жадынамалар мен буклеттер.

8 7222 541014

8 7222 541157

8 7222 541007

8 8000 80 30 24, 1307 сенім телефоны

centr.psychology.abay@gmail.com

Семей қаласы, Жамакаева көшесі 140

@centr_psychology_abay